

TĖVIŠKĖS AIDAI

Nr.6 (1598) 1988 m. vasario mėn. 16 d. Melbourne XXXIII METAI

"Baltijos Taikos ir Laisvės Žygio"

Įvertinimas

"1985 metais suėjo 10 metų nuo Helsinkio sutarties pasirašymo. Šia proga nutarė Helsinkyje vėl susitikti Europos užsienio reikalų ministrai, paminėti šią sukaktį.

Lietuviai, latviai, estai norėjo ta proga ministrams priminti, kad čia trunksta Lietuvos, Estijos ir Latvijos, kurios dabar yra sovietų okupuotos ir atkreipti susirinkusių dėmesį į šią Europos problemą. Ta proga buvo ir suorganizuotas "Baltijos taikos ir laisvės žygis".

1985 metų liepos 25 dieną Kopenhagoje, Danijos sostinėje, vyko "Pabaltiečių tribunolas". Jame lietuvius atstovavo Vyriausias Lietuvos Išlaisvinimo Komitetas, kuris ir pateikė lietuvių kaltinimus. Tribunolo teisėjai buvo žinomi tarptautinės teisės žinovai, ne pabaltiečiai. Liudininkų buvo 21, iš jų 5 lietuviai: Aleksandras Stromas, Tomas Venclova, Kestutis Jokubynas, Violeta Rakauskaitė ir Bronius Venclova, kuris prieš trumpą laiką vėl grįžo į Lietuvą.

Tribunolas priėjo išvados, kad prieš 45 metus Sovietų Sąjunga okupavo tris Pabaltijo demokratines, nepriklausomas valstybes ir ši tarptautinės teisės pažeidimo byla turi būti keliama ir svarstoma tarptautiniuose forumuose, reikalaujant šiems kraštams nepriklausomybės.

Tą dieną Kopenhagoje vyko demonstracija. Jaunuoliai apsirėngę kalinių drabužiais nešė link sovietų ambasados juodai nudažytą grandinę, kuri simbolizavo 45 metus tęsiančią Lietuvos, Latvijos ir Estijos okupaciją. Tautiniais drabužiais apsirėngę tautiečiai nešė plakatus su užrašais "Laisvę Lietuvai", "Laisvę politiniams ir sąžinės kaliniams" ir t.t.

Liepos 26 dieną "Baltijos Taikos ir Laisvės žygio" dalyviai išvyko į Stokholmą, Švedijos sostinę. Ten gavėse dalinio atsisaukimus. Stokholme įvyko ir spaudos konferencija. Vakare 18 valandą dalyviai iš Stokholmo jūros uosto laivu "Baltis Star" išvyko į Baltijos jūrą. Laive buvo 189 latviai, 51 estas ir 52 lietuviai jaunuoliai ir jaunuolės. Kartu buvo dar apie 70 spaudos, radijo ir tele-

VI PLJ Kongreso Studijų Dienų metu ši pranešimą pateikė Rimantas Gumuliaskas, Vokietijos LJS sekretorius, ryšininkas su Europos parlamentu ir PAN-Europa unija, lietuviškų renginių organizatorius. - Red.

vizijos atstovų.

Sekantios dienos popietę "Baltic Star" laivas priplaukė arčiausią vietą prie Lietuvos. Arčiau priplaukti negalėjo, nes rusai trukdė. "Taikos ir Laisvės žygio" dalyviai tuo metu susirinko į Lietuvos minėjimą, kurį pradėjo Gintaras Grušas. PLJS pirmininkas. Toliau kalbėjo Liudas Grinius VLiko atstovas. Buvo sugiedotas Lietuvos himnas, į Baltijos jūrą, dainuojant lietuvių liaudies dainas imtos gelės, kurioms simboliškai buvo minimi tūkstančiai sovietiniuose lageriuose žuvę Lietuvos dukros ir sūnūs. Balionus paleisti draudė laivo kapitonas, paklauses rusų.

Tokie pat minėjimai vyko prie Latvijos ir Estijos. Laive buvo skaitomos paskaitos, vyko kultūrinė programa.

Liepos 28 dienos ryte laivas pasiekė Helsinkį, Suomijos sostinę. Prieplaukoje susiformavo demonstracija iš "Baltic Star" laive vykstančių ir Suomijoje gyvenančių pabaltiečių.

Eisena vyko Helsinkio centrinėmis gatvėmis iki paminklo, kuris yra skirtas suomiams savanoriams, kurie žuvo karlaudami už Estijos nepriklausomybę. Pakeliui prie demonstracijos spontaniškai prisijungė daug suomių. Demonstrantai jautė dideles simpatijas iš suomių, kurie stebėjo šią eisena. Prie

paminklo buvo kalbos, sugiedoti himnai.

Po mitingo dalyviai išsiskirstė į mažesnes grupes norėjo nueiti prie sovietų pasiuntinybės Helsinkyje, bet suomių policijos jie buvo sulaikyti. Trys demonstrantai buvo suimti, bet sumokėję baudą galėjo vėl grįžti į "Baltic Star" laivą, kuris plaukė atgal į Stokholmą.

Stokholme vyko dar keleta parengimų. Buvo skaitomos paskaitos. Visas žygis buvo baigtas balio liepos 31 dieną. Su pakiliom nuotaikom dalyviai grįžo į savo namus. Jie jutė ir jautia, kad jie savo žygiu padarė didelį pradinį darbą Lietuvos, Latvijos ir Estijos labui. Pabūdino pasaulį Pabaltijo reikalams.

Dabar praėjo daugiau kaip du metai nuo tų "Baltijos Taikos ir Laisvės žygio" dienų Baltijos jūroje ir Skandinavijos kraštuose. Šis įvykis davė ir duos lietuviškiems mūsų reikalams daug pozityvių rezultatų. Galutinų išvadų, savaime suprantama, negalima čia ir dabar padaryti, nes viso to "žygio" procesas dar nesibaigė ir artimoje ateityje nesibaigs. Noriu jus atkreipti į keletą "žygio" išvadų:

1. Pirmą kartą pokario metų istorijoje pabaltiečiai taip gerai suprato, kad Lietuvos, Latvijos ir Estijos laisvės reikalai yra visų bendri, ir reikia kartu dirbti

Nukelta į 4 psl.

Petrą Gražulį teisia Lietuvoje

Reuterio agentūra (Maskva, sausio 26 d. ir Paryžius, sausio 27 d.) pranešė apie Petro Gražulio teismą Marijampolėje (Kapsuke) kuris turėjo įvykti sausio 26 d. Jį stebėti buvo susirinkę daugiau nei 200 žmonių, jų tarpe ir disidentų atvykusių iš Maskvos ir Leningrado. Prie teismo namų vyko demonstracija. Buvo iškelti plakatai: "Laisvės Lietuvai", "KGB šalin rankas nuo Petro Gražulio", "Sovietiniai okupantai lauk iš Lietuvos", "Laisvės Petrui Gražuliui". Milicija buvo sulaikiusi keturius demonstruotojus, kurių tarpe buvo Debeyanskaja, iš Maskvos. Teismas neįvyko. Disidencijai Maskvoje pareiškė, kad teismas ofi-

cialiai buvęs atidėtas dviem liudininkams neatvykus. Teismas buvo atidėtas iki vasario 2 d., 10 val. ryto. Susirinkę žmonės parašė atvirą pareiškimą Gorbaciovui, kad jie nepasitrauks nuo teismo salės, kol nebus paleisti keturi sumti demonstrantai. Pareiškimą pasirašė 78 asmenys. (Keturi sumtieji buvo paleisti po pietų). Tuomet daugiau nei du šimtai žmonių nuėjo į bažnyčią pasimelsti. Buvo atvykę keturi kunigai: Antanas Gražulis, Jonas Boruta, Vytautas Prajara, ir dar vienas. Buvo dėkojama Viešpačiui už viską, ką jiems siunčia, prašė palaiminti Petro Gražulio auką, ir sugrąžinti laisvę Lietuvai.

Adelaide. "News" dienraštis sausio 11d. laidoje paskelbė žurnalists Serena Williams pokalbį su Daiva Skuodyte apie Sovietų KGB persekiojimus ir jos laisvės stebuklą. Daiva, 20 metų jaunuolė, buvo iš Čikagos atvykusi į VI PLJ Kongresą. Jos tėvas prof. Vytautas Skuodis - Vilniaus universiteto docentas, už savo mokslinę studiją "Dvasinis genocidas Lietuvoje" sovietų buvo žiauriai nubaustas 1980m. 7 metus griežto režimo lagerio ir 3 metus Sibiro tremties. Gyvenimas katangoje buvo pragariškas. Čia Daiva papasakoja apie jos tėvo patirtus KGB žiaurumus ir savo pačios persekiojimus.

Nijolė Sadonaitė vėl pasaulio žinose. Sausio pabaigoje KGB sutrukdė Nijolę iš Vilniaus nuvykti į Maskvą susitikti su Maskvoje besilankančia Tarptautinės žmogaus teisių gynbybos organizacijų atstovų delegacija. Apie nuotykingą Sadonaitės išvykimą, iš Vilniaus į Maskvą pranešė ir Vatikano radijo dienraštis, kartu primindamas, kad už religines laisvės gynybą ir bendradarbiavimą Lietuvos Katalikų Bažnyčios Kronikoje Sadonaitė yra atlikusi šešerių metų bausmę sovietų katangoje, bet ir jai sugrįžus į Lietuvą, KGB nenustoją ją ir jos artimuosius terorizavimu. Ji vykusi į Maskvą prašyti Gorbaciovą, kad Lietuvoje netrukdytu minėti Vasario 16-tąją. Vatikano radijo dienraštis pažymi, kad Sadonaitės patirti atsiminimai katangoje yra atspausdinti įvairtomis kalbomis Vakaruose.

New Yorkas. Lietuvių Informacijos Centras praneša, kad traukiamas karininkas lietuvius jaunuolis Romas Zemaitis atsisako duoti priesaiką sovietinei armijai. Jis prieš tris metus buvo iškviestas į karinį komisariatą karinei tarnybai, jį tuoj areštavo ir nuteisė 2 metus už religines eisenos ir kapines organizavimą. Jis buvo paleistas 1986.XI.12 iš Orienburgo srities lagerio. Dabar jis atsisako duoti priesaiką sovietinei armijai, nes patį karinę tarnybą laiko neteisėtą ir prievarta primetą.

"I Laisvę" - įtakingas politikos ir kultūros žurnalas išleido šimtąjį numerį. Iš tikrųjų tai jau yra 137-tas šio žurnalo numeris, nes pirmieji 34 numeriai buvo išleisti Lietuvos pogrindyje vokiečių okupacijos metais. Jį leido Lietuvių Frontas. Šis jubiliejinis numeris rašo: Kas daroma ir kas darytina Lietuvai; Lietuviška galvosena ir metodai. VI PLJ Kongresas žada naujos ugnies. Lietuviškos spaudos užduotis Lietuvos laisvinimo darbe. "I Laisvę" žurnalo redaguoja Juozas Baužys, žymus atelitininkas, frontininkas dirbo ir Atelties redakcijoje ir buvo jos vyr. redakt.

Melbourne dienraštis "The Herald" vasario 4d. pranešė žinia, iš Maskvos, kad Lietuvos Katalikų Bažnyčios diakonas už atsakymą grįžti vėl į karinę tarnybą, buvo nuteistas 10 mėnesių į darbo stovyklą. Jo pavardė nebuvo paskelbta.

Pasimeldę žmonės išsiskirstė.

Petras Gražulis aktyviai pasireiškė per manifestaciją Malroniui pagerbti lapkričio 1 d. Kaune, kur jis pirmasis pasakė kalbą. Taip pat paminėtina, kad P. Gražulis (29 m.) lapkričio 20 buvo pašauktas atlikti papildomą karinę prievolę, bet užuot paklauses, jis lapkričio 18 d. Latvijos nepriklausomybės šventės proga, nuvyko į Rygą ir padėjo gėlių prie Latvijos laisvės paminklo.

Apie Gražulio teismą sausio 28 d. Europos spaudoje tilpęs ilgas Reuterio pranešimas "Lithuanian protestors stop trial of dissident" remiasi informacija ir iš Pabaltiečių Informacijos biuro Strasbourg. Elta

Iškeliamas aikštėn kultūros paminklų naikinimas Drąsūs okupuotos Lietuvos kultūrininkų pasisakymai

"Persitvarkymas" ir "viešumas", koki jie nebūtų, okup. Lietuvoje turi tą gerą pusę, kad buvo kiek atleisti varžtai kelti aikštėn kai kurias negeroves ir kritikuoti aukštesnių valdžios pareigūnų, net komunistų partijos narių veiksmus. Taigi emė reikštis lyg ir tam tikras kultūrinis ir ekologinis atgimimas.

Ypač susirūpinta mūsų sostinės architektūros paminklais, jų apsauga, sunykusių ar tebenykstančių pastatų atstatymu. Pirmiausia užkliuvo Vilniaus Senamiestis, kur jau daugelis metų pamažu restauruojami pastatai valstybės lėšomis ir talkininkų darbo jėga. Nesirūpinimu ar net pikta valia kaltinami aukšti miesto pareigūnai, reikalas keliamas spaudoje, susirinkimuose, diskusijose.

Viename specialistų bei kultūrininkų diskusiniame pasitarime rašytojas Justinas Marcinkevičius be ko kita išskėlė sostinės gatvių vardų klausimą. Jis sako, kad Vilniuje "nėra S.Neries, Maironio gatvių, o yra pavyzdžiui M.Gorkio gatvė". Toliau sako, kad Kultūros fondo įstatai įpareigoja įstatymišku būdu saugoti senuosius vardus. Jis sako: "Vadinasi, mes įpareigojami siekti, kad būtų išsaugota, kas likę, o ten, kur padaryta klaida, atitaisyti. Atsinaujinimo, persitvarkymo procesas ne tik duoda galimybę taisyti klaidas, bet ir įpareigoja tai atlikti." ("Pergalė" Nr.6, 125 psl., 1987).

Turime po ranka trumpą informacinį Vilniaus žinyną turistams. Jame paskelbtas ir kelių šimtų gatvių vardinis sąrašas. Čia, greta kitų Vilniui svetimų, randame ir šiuos gatvių vardus: J.Cerniachovskio, F.Dzeržindkio, J.Gagarino, Komjaunimo, Komunarų, Kosmonautų, M.Kutuzovo, Mičiurino, Kačalovo, Raudonosios armijos prospekto, Rusų ir kitus Vilniui svetimus vardus.

"Gimtasis kraštas" (Nr.46, 1987.XI.18) paskelbė ilgesnius kultūrininkų pasisakymus dėl projektuojamo Vilniaus Senamiesčio pertvarkymo. Kaltinamas Vilniaus miesto vykdomasis komitetas, o ypač jo pirmininkas Algirdas Vileikis, šiuo metu užimęs lyg ir miesto burmistro vietą. Esą jis ignoruoja kultūrininkų pasiūlymus ir net neatsako į jų raštus. Taigi "reikia išgelbėti, atstatyti, padaryti tviskantį mūsų respublikos sostinės centrą ir širdį—jo Senamiestį. Tai atsakomybė prieš Tarybų Lietuvos liaudį ir prieš viešąją pasaulio nuomonę.

Rašo Bronius Kviklys

Tokių senamiesčių, kaip Vilniaus, yra nedaug, o tokioje tragiškoje būklėje atsidūrusių, mūsų žiniomis, nėra visai. Tai juoda dėmė, o turi ir gali tapti pasididžiavimo objektu.

Dar aštriau šiuo klausimu ten pat pasisako mums jau gerai žinomas rašytojas Juozas Baltušis (buv. Just Paleckio pavaduotojas): "Nebe pirmi jau metal didį rūpestį kelia vilniečiams, pirmiausia kultūros ir mokslo žmonėms Lietuvos sostinės vadovų nepasotinamas troškimas naikinti istorijos ir kultūros paminklus, šiuoti nuo žemės paviršiaus viską, kas primena mūsų tautos praeitį, jos istoriją, kas brangu kiekvieno lietuvio širdžiai."

J.Baltušis išskaičiuoja kai kuriuos sunaikintus istorinius objektus: "Sunaikintas neįkainojamos vertės kultūrinis XII, XIII, XIV a. sluoksnis Giedrio gatvėje, suardyta Vilniaus Žemutinės pilies sienos didžiulė dalis, esanti pačioje Lietuvos TSR istorijos ir etnografijos muziejaus palangėje. Išgriauta didžiulė istorinės reikšmės miesto gynybinės sienos dalis. Visų jų nesurašytum nė jaučio odoje".

Rašytojas primena, kad šie klausimai būvę keliami spaudoje ir kitur, tačiau "sostinės vadovų užimtoji naikinimo pozicija pasirodė tvirtesnė už granitą. Jis pastūmė juos įmis susidorojimo su tais, kurie viešai kėlė ir kelia sostinės paminkloaugos klausimus. J.Baltušis nurodo asmenis, kaip pavyzdžius, kurie nukentėjo dėl klausimo judinimo: "Nekalbėsiu apie sostinės vadovų, pirmiausia jo pirmininko Algirdo Vileikio veiksmus. Gal šis žmogus ir nėra piktavališkas, o tiksliai užimantis aiškiai ne savo vietą... būdamas kelininko profesijos, įkopus į Lietuvos sostinės mero kėdę, taip ir liko kelininku—kelininku be kelio".

Reikia džiaugtis, kad okup. Lietuvoje yra jūros mylėtojų, kurie domisi ir mūsų jūrininkystės praeitimi. Tačiau tenka apgailėstauti, kad informacijoje apie "Budį" daug kas sąmoningai ar iš nežinojimo nutylėta. O nutylėtas mūsų jūros laivininkystės pionierių Lietuvos jūros skautų vardas. Jie buvo įkurti Kaune Juliaus Jurgėlos / miręs 1986 m. JAV-bėse / rūpestiu jau 1922.III.12 "Aušros" gimnazijoje Kaune. Tuometinių vadovų tarpe buvo ir dabar JAV-bėse tebegyvenantieji - Pov. Labanuskas, J. Dafnuskas. Įkurti dar tada, kai Lietuva

neturėjo Klaipėdos pajūrio. 1923 m. Klaipėdos vadavimo akcijoje jūros skautai buvo ypač aktyvūs. 1923 m. balandžio mėnesį jie atliko pirmą kelionę Nemunu Kaunas - Klaipėda. Netrukus jūros skautija sustiprėjo. 1926 m. skautai išgijo burlaivį, kurį Vydnas patarė pavadinti "Budžio" vardu. Nuo tada prasidėjo mūsų jūros skautų išvykos po Baltijos jūrą. Deja, 1933.VII.15 "Budys" žuvo pačiame Klaipėdos uoste audros metu, nusinešdamas su savim ir tris gyvybes: Jasiukevičių, Sidlauską ir Amulevičių. Tai pirmosios Lietuvos jūrininkystės aukos.

Rašo sąžinės kalinys iš Sibiro tremties

1987 m. gruodžio 8 d. Balys Gajauskas iš Cemikano Tolimuose Rytuose, Ochotsko jūros pakrantėje, tarp Sibiro-Kamčatkos tremties rašo:

Savo žinių alkį mašinu iš įvairių šaltinių. Platėja mano akiratis. Dar labiau praplates, kai atvažiuos žmona Irena. Ji gauna atostogų nuo gruodžio 20 iki sausio 10 dienos. Rašai, kad Lietuvoje žmonės nieko gero nelaukia. Visai teisingai. Niekto gero ir nereikia laukti. Manau, kad tie patys asmenys sėdi svarbesniuose kabinetuose... Be to, ne jie valdo, o jais valdo. Jie yra tik rankos, kuriomis pasiekia, ką nori... Padėtis dabar įdomesnė negu anksčiau buvo. Ją reikia atidžiai analizuoti. Lapkričio 19 d. mane pakvietė prokuroras. Jis pasakė, kad valdyba Chabarovske pareikalavo skubiai atsiųsti mano charakteristiką iš darbovietės ir milicijos. Prokurorui nesakė, dėl ko reikia tų charakteristikų. Be to, paprašė patvirtinti, kad aš buvau sumuštas lageryje. Ką tai reiškia, sunku pasakyti. Dabar čia pas mus šala. Vėjai įsisuko į miestelį. Gyventojai tvirtina, kad taip bus iki pavasario. Kelis kartus siautė pūgos. Į lauką mažai kas išeina... Visą laiką skaitau ir rašau... Draugu neturiu. Dirbu sargu. Kambaryje gyvenu vienas. Kaip toliau seksis gyventi - nežinau. Mūsų bendrabutis - prastas, labai blogai pastatytas. Tik laimė, kad gerai veikia centrinis apšildymas. Bendrabutis duoda lovą, patalynę, virduklį ir kibirą. Visa kita ieškok pats! Kai ką gali nusipirkti. Rašau ant medinės spintelės. Gyvenu kaip geležinkelio stotyje ant lagaminų... Laišką baigdamas, Balys Gajauskas sveikina visus savo geradarus su šventomis Kalėdomis ir Naujaisiais Metais. Visiems linki sveikatos ir sėkmingų Naujųjų 1988 metų.

LRTV

Arbitracijos komisija nuo vasario 5 d. pakėlė visiem dirbantiems algas po \$6 savaitinio priedo. Australijos užsienio skolos viršija \$100 milijonų, bet dėl to unijos nesijaudina. Kol kas Australija neturi tautinio tikro vado-lyderio. Kyla algos, kyla ir bedarbių eilės prie pašalų.

Adelaidė. Papildomuose rinkimuose dėl Federalinio parlamento vasario 6 d. beveik 9 nuosmčių persvara laimėjo liberalai saugioje Darbo partijos elektorate. "The Age" dienraštis rašo, kad tai smarkus smūgis darbiečių išdidumui, kai tą elektoratą savo rankose buvo išlaikę net 42 metus.

Sydnejus. Anglikasių unija su 28,000 anglikasių vasario 8d. išėjo poral dienų streikuoti. "The Sun" pranešimu, streikuoja dėl juokingų reikalavimų. Praėjusį mėnesį dėl anglikasių streikų Australija prarado virš \$130 milijonų eksporto, tik neskelbia kas stovi streikų užnugarėje, kurie Maskvoje gauna medalius už kapitalistų pramonės žlugdymą.

Canberra. Federalinis imigracijos ministras Mr. Young pasitraukė iš pareigų, kai parlamente ir spaudoje buvo iškelta, kad nuslėpė \$10,000 dovaną Darbo partijos rinkimams.

Canberra. Federalinė vadžia paskelbė \$6 milijonų paramą komunistų valdomam Mozambique, kuris randasi Rytų Afrikoje prie Indijos vandenyno, nors ten kalėjime laiko kunigą misionierių iš Queenslando. Mozambique turi 13 milijonų gyventojų, buvo Portugalijos kolonija nuo 1595 m., nepriklausomybę išsikovojo 1975 m., kai tada vadžia užgrobė komunistai.

Viena. Austrijos prezidentas Kurt Waldheim sionistų žydų vis puolamas dėl karo nusikaltimų, bet vis nesuranda konkrečių įrodymų, nebent tiek, kad jis žinojo apie tuos nusikaltimus. Kita vertus tas Kurt Waldheim nėra sovietų okupuotų kraštų draugas. Jam esant Jungtinių Tautų generaliniu sekretoriumi, Lietuvos katalikai jam nusiuntė peticiją dėl sovietų daromų religijos persekiojimų, surinko 17,054 parašus. Kurt Waldheim dėl peticijos tylėjo kaip žemė, bet sulaukė persekiojamieji lietuviai pasaulinės spaudos solidarumo, nes tai buvo sensacija pirmųjų puslapių, kai pirmąjį kartą iš Sovietų ir jų užimtų kraštų Jungtinėm Tautom atėjo toks dokumentas su gausiais parašais.

Florida. Amerikos karo aviacija vasario 9 d. į erdvę paleido Delta raketą su 15 nedidelių sensorinių satelitų 2,720 kilogramų svorio 12 valandų skridimui apie žemę padarant 8 erdvėje apskriejimus.

Užsienio spaudos agentūros praneša, kad Krymo totoriai viešomis demonstracijomis tebereikalauja teises sugrįžti į istorines savo žemes. Reuterio agentūros žiniomis per pastarąsias kelias savaites. Krymo totoriai surengė protesto demonstracijas Taškente ir kituose Uzbekistano miestuose. Rinkdamiesi prie įžymiesnių paminklų, demonstracijų dalyviai skandavo šūkius, reikalaujanti, kad Stalino įvykdytas Krymo totorių ištremimas į Centrinę Aziją būtų nutrauktas, ir jiems būtų leidžiama įsikurti savo tėvynėje. Pranešdamas žinią, agentūros primena praėjusiais metais liepos mėnesį Maskvoje įvykusias masines Krymo totorių demonstracijas, kurios atkreipė viso pasaulio dėmesį į Krymo totorių reikalavimus.

TEVIŠKĖS AIDAI

18 Henry St. Kensington. Vic. 3031. Tel. 376 7355

LEIDZIA AUSTRALIJOJOS LIETUVIŲ KATALIKŲ FEDERACIJA

Redaktorius kun. Dr. P. Dauknyš. Korespondencijas, straipsnius, skelbimus, prenumeratas siųsti viršuje nurodytu adresu.

Prenumeratos kaina metams \$25, kituose kraštuose \$30. Atskiras numeris .50c. Skelbimai už skilties vieną cm - \$1.50 c. Nuolatiniams skelbėjams daroma nuolaida. Už skelbimų turinį neatsakoma. Redakcija straipsnius ir korespondencijas taisyti savo nuožūra.

Printed by "Tėviškes Aidas"
18 Henry St., Kensington, Vic. 3031.
Published by Mr. Vincas Zemaitis.
President of the Lithuanian Catholic
Federal Committee.

17 McMillan St. Clayton, Vic. 3169.

TĖVIŠKĖS AIDAI

Pasaulio įvykiai ir Šv. Sostas

Rašo Prelatas Dr. Ladas Tulaba, P.A.

Dėl Lietuvos laisvės

Vasario 16 šiemet sueina 70 metų, kai Lietuvos Taryba, kaip vienintelė teisėta Lietuvos Tautos atstovybė, remdamasi visuotine tautų apsisprendimo teise, paskelbė nepriklausomos Lietuvos valstybės su sostine Vilniuje atstatymą ir tuo išpildė Lietuvos Tautos troškimą laisvai gyventi - troškimą, kurį gaivino karaliaus Mindaugo prieš daugiau nei septynis šimtus metų įsteigta Lietuvos valstybė, savo laiku valdinusi žymų valdmenį Rytų Europoje ir išsilaukusi šešis šimtmečius, vadovaujant Lietuvos didesiems kunigaikščiams, Gediminui, Vytautui ir kitiems.

1918 metais Lietuvos Tarybos paskelbta nepriklausomybė buvo iškovota ir apginta visos lietuvių tautos aukomis ir pasišventimu. Atstatyta valstybė leido Lietuvos Tautos genijui atsiskleisti, kuriant savo kultūrą, puoselėjant lietuvių kalbą išskeltą į valstybinės kalbos lygmenį, stiprinant savo tradicijas.

Tačiau ši suklestėjusi Lietuvos Tautos gyvenimą užgniaužė Sovietų Sąjunga, 1940 metais okupavusi Lietuvos valstybę ir ją neteisėtai prisijungusi. Lietuvių Tauta nesutiko nusilenkti šiam sovietų smurtui: 1941 metais tūkstančiai lietuvių griebėsi ginklo prieš sovietus, paskelbė atstanti Lietuvos nepriklausomybę ir sudarė laikinąją Lietuvos vyriausybę.

Naujas okupantas užgniaužė šios vyriausybės veiklą, bet Lietuvių Tauta nenurimo. 1943 metais buvo sudarytas Vyriausias Lietuvos Išlaisvinimo Komitetas, kuris sekančių metų Vasario 16 paskelbė deklaraciją, įsipareigojdamas tęsti kovą už Lietuvos nepriklausomybės atstatymą.

Vyriausias Lietuvos Išlaisvinimo Komitetas šį įsipareigojimą vykdė nacių laikais Lietuvoje, o po karo jį tęsia atsikūręs užsienyje.

Lietuvių tauta krašte 1944 m. patekusi į naują sovietų vergiją vėl ginklu priešinosi iki 1952 metų. Dabar ji yra naikinama, rusinama, jos kultūra žalojama, istorija iškraipoma. Tačiau ji atkakliai kovoja su šiomis sovietų užmačiomis. Mūsų pareiga yra skelbti pasauliui sovietų vykdomą laisvės užgniaužimą, religijos persekiojimą, žmogaus teisių laužymus bei kitas skriaudas.

Vyriausias Lietuvos Išlaisvinimo Komitetas šios

(teisinsys iš Nr. 3)

Savo isprastoje kalėdinėje kalboje, primant šv. Sosto Kurijos sveikinimus, Jo Sventenybė suminėjo svarbiausius įvykius Bažnyčios gyvenime 1987 metų eigoje. Pirmoje eilėje, kaip svarbiausį įvyki nurodė šv. Marijos Metų paskelbimą, kurie buvo pradėti Sekminių šventėje ir bus užbaigti 1988 metų šventčiausios Motinos Dangum Paėmimo šventėje. Kristaus Vietininkas yra įsitikinęs, kad dangiškosios Motinos užtarimu bus galima nugalėti ir pašalinti visi sunkumai, kurie sutinkami Bažnyčios ir pasaulio gyvenime. Kaip antrą svarbų įvyki šv. Tėvas nurodė Konstantinopolio Patriarcho Dimetrios I apsilankymą ir iškilmingą jo priėmimą Vatikane bei vykusius pasitarimus, siekiant Vakarų ir Rytų Bažnyčių pilno susijungimo. Pažanga padaryta. Didelių doktrinalinių skirtumų beveik nėra. Viena iš kliūčių yra Petro įpėdinio, Romos popiežiaus, primato pripažinimas. Kita didelė kliūtis vienybei pasiekti yra tame, kad Rytų Bažnyčia yra pati savyje pasidalinusi. Konstantinopolio Patriarchas yra tik simbolinė, o ne realinė autokefalinė ortodoksų Bažnyčių galva. Dieve duok, kad patriarcho Dimetrijaus I iškilmingas priėmimas ir pagerbimas Vatikane pakeltų jo autoritetą visų ortodoksų bei ortodoksinių Bažnyčių vadovų akyse, ir kad netrukus įvyksiančių šių Bažnyčių sinode jie padarytų vieningą nutarimą siekti tikros vienybės su Roma.

Toliau savo kalboje popiežius Jonas Paulius II priminė, jog metų eigoje paskelbė eilę šventųjų ir palaimintųjų, kas yra ženklas, kad šventumas klesti visuotinėje Bažnyčioje nuo Europos iki Azijos, nuo Azijos iki Amerikos, nuo Didžiosios Britanijos iki Lenkijos ir Lietuvos. Pabrėžtina, kad Kristaus Vietininkas specialiai pabrėžė, jog tarp palaimintųjų yra lietuvis Jurgis Matulaitis. Taigi jį suminėjo tik lietuvišku jo vardu ir pavarde. Šiu eilučių autorius ir vysk. A. Deksnys, audiencijos dalyviai, turėjome progos asmeniškai pasisveikinti su šv. Tėvu ir padėkoti jam už jo nelygstamą prielankumą mūsų tautai, rodomą kiekviena pasitaikiusia proga.

sukakties proga pareiškia, kad jis ir toliau vykdys savo įsipareigojimą 1944 m. Vasario 16 d. deklaracijoje neatlaidžiai kovoti dėl Lietuvos nepriklausomybės atstatymo ir kviečia visus lietuvius bendromis jėgomis ryžtingai siekti, kad Lietuvos laisvės ir nepriklausomybės rytas kuo greičiau išauštų ir mes kartu su Malroniu galėtume tarti: Skausme spėkos išaugs, atgimimo sulauks, neveltui ji tiek daug iškentėjo Vyriausias Lietuvos Išlaisvinimo Komitetas

Kaip norėtūsi, kad visi mūsų tautiečiai, kur jie bebūtų, suprastų įvertintų ir pasirodytų tikrai verti šio nepaprasto Kristaus Vietininko Jono Pauliaus II rodomo palankumo ir meilės lietuviams ir Lietuvai.

Būtų taipgi lauktina, kad visi lietuviai ir visa Lietuva iškilmingai švęstų, ypač šiais pirmaisiais nuo paskelbimo, palaimintojo Jurgio Matulaitio šventę, kuri Bažnyčios yra skirta jo mirties

Zemalčių klubas Cikagoje įsteigtas prieš 50 metų ir tada turėjo 400 narių, o besiruošiant švęsti savo įsteigimo aukštinę sukaktį beliko vos 29 nariai. Klubui jau 25 metus pirmininkauja J. Skeivys

Dr. Kazys Bobelis - Vlisko bei Pasaulio Pabaltiečių Santalkos pirmininkas lankėsi sausio 18-20d. Europos Parlamento sesijoje Strasburge, ten susitiko su Parlamento atstovais ir su jais tarėsi Pabaltijo kraštų reikalu ir su spaudos atstovais. Pasaulio Pabaltiečių Santalkos vardu Dr. Bobelis pasiuntė pareiškimą Vakarų Vokietijos užsienio reikalų ministru Genscher, kuris tuo metu Bonnoje susitiko su sovietų užs. reik. ministru Shevardnadze. Grįždamas į Ameriką dar lankėsi Anglijoje ir Italijoje (Eita)

Vyskupas Paulius Baltakis, grįždamas iš Jaunimo Kongreso Australijoje, buvo sustojęs Kanadoje ir Montrealo mieste Aušros Vartų bažnyčioje aukojo lietuviškas pamaldas ir pasakė žodį apie Jaunimo Kongresą ir aplankytas lietuvių kolonijas.

Londone gyvenantis poetas Vladas Slaitas, 67 m., buvo ištiktas daliniu paralyžium, šiuo metu sveiksta ligoninėje ir jau perkeltas į senelių namus priežiūrai.

dienoje sausio 27d. Ilgai laukėme naujo lietuvių šventojo, dabar sulaukę jį gerbkime ir jo dangiško užtarimo sau ir mūsų tautai melskime.

**ELLAGU EESTI !
TEGYVUOJA ESTIJA !**

Ir Estija savo Nepriklausomybės 70 metų sukaktį švenčia vasario mėnesį, kai I pasaulinio karo metu patriotinė estų seniūnų Taryba parašė Estijos nepriklausomybės Manifestą 1918 m. vasario 19d., o po kelių dienų - vasario 24-tą Manifestas buvo paskelbtas ir krašto valdžia pavesta Gelbėjimo komitetui su ministru pirmininku K. Peatsu.

Estai yra sena ugrofinų kilmės tauta, bet jau nuo X amžiaus buvo kalavijuocių ordino pavergta, o Rusijai atiteko po didžiojo Šiaurės karo 1710 m. Bet ir Estijai nepriklausomybės niekas veltui nesuteikė, paskelbus Manifestą dar turėjo būti vedama laisvės kova.

Giliai tikime, kad Estijai, kaip Lietuvai ir Latvijai, pasiseks išsivaduoti iš Rusijos vergijos, tik reikia daug aukos, išvermės ir kovos!

Palaimintasis Jurgis Matulaitis
1871–1927

Romos lietuviai sausio 27d. Popiežiškos Lietuvos Sv. Kazimiero Kolegijos koplyčioje paminėjo naujo palaimintojo arkivyskupo Jurgio Matulaitio liturginę šventę. Mišias aukojo Kongregacijos šventųjų paskelbimo bylom spėsti prefektas kardinolas Pietro Palazzini drauge su Marlijonų Kongregacijos generaliniu vadovu kunigu Donaldu Petraitiu ir Lietuvos Sv. Kazimiero Kolegijos rektorium prelatu Algimantu Bartkum. Simbolines dovanas prie altoriaus įteikė Lietuvos atstovas prie šventojo Sosto Stasys Lozoraitis, daktarė Angelė Avižonienė, dvi Kotryniečių vienuolijos atstovės ir Lietuvos Kolegijos auklėtinis studentas Robertas Rakauskas. Savo žodyje Mišių metų kardinolas Palazzini kalbėjo apie palaimintojo Jurgio Matulaitio heroiškas dorybes, apie jo meilę Bažnyčiai ir Lietuvai

"Baltijos Taikos ir Laisvės Žygio"

įvertinimas

Atkelta iš psl. 1

tame darbe. Anksčiau irgi buvo bendrų žygių, bet jie tuo skyrėsi, kad juos organizuodavo tam tikslui specialiai sukurtos organizacijos, kaip BATUNAS ir t.t. Šį kartą rado gana daug pasitikėjimo iševijoje turincios atskiros bendrinės pabaltiečių politinės organizacijos bendrą kalbą ir susijungė į bendrą veiklą.

2. Besaikė - populiariai išsireiškusi darna - sovietų reakcija į Taikos ir Laisvės žygių sukėlė didelį susidomėjimą Vakarų spaudos žmonių sluoksniuose, ypač vokiečių tarpe, nekaltant jau apie Skandinavijos kraštus, kur tie įvykiai buvo. Be to buvo vasara, o juk kaip mes visi žinome, tas laikas laikraščiams yra informacijos atžvilgiu badmetis. Negalėjai patikėti, kaip tą vasarą laikraščiai išsamiai informavo savo skaitytojus apie Pabaltijo padėtį ir jos okupaciją. Pabaltijo rusinimą ir žmonių teisių pažeidimą ar nesiskaitymą su žmonėmis. Susilaukėme labai didelį Vakarų spaudos ir televizijos dėmesį, kurio metu gal ir pirmą kartą buvo taip objektyviai nušviesti Lietuvos, Latvijos ir Estijos reikalai. Pabaltijys tapo viešosios nuomonės objektu.

3. Mūsų lietuvių iševijai, vienas iš pozityviausių aspektų buvo ir yra, kad to "žygio" pasekmėje mūsų jaunesnioji karta suaktyvėjo, ypač politinėje srityje. Mes visi girdėdavome ir girdimi iš savo tėvų ar senelių, kad mes nesikištume į politiką. Per tai nukentėjusieji supranta jų galvą, bet jeigu norim rimtai dirbti Lietuvos reikalams, pasirodo, kad negalima išvengti politinio darbo metodų. Kaip ta politinė veikla vystosi, kalbės kiti referantai šio Kongreso metu.

4. Lietuvoje "Baltijos Taikos ir Laisvės žygio" atgarsiai buvo irgi pozityvūs. Lietuvos žmonių galvoje įvyko keletas posūkių. Jau jų daugumoje pradėjo veikti nuomonė, kad lietuvių iševijai silpnėja ir jiems neberūpi Lietuvos reikalai. Dabar Lietuvos opozicinis judėjimas, dėka iševijos aktyvumo, turi krašte gana platų užnugarį, ką parodo paskutinieji įvykiai Lietuvoje. Dabar didelė dauguma Lietuvos žmonių žiūri į Sadūnaitę ir kitus veikėjus su didele pagarba. Supranta jų veiklą kaip pozityvų įnašą į Lietuvos reikalus. Kad jie atvirai masiškai su jais nesisolidarizuoja, tai yra kitos priežastys, tai priklauso nuo lietuvių charakterio bruožų ir jų padėties, kurioje jie dabar yra. Dar yra ir didelis baimės jausmas.

Kaip mums reikia dirbti "Baltijos Taikos ir Laisvės žygio" išvadoje?

1. Vakaruose, ypač Vakarų Vokietijoje, mes turime viešąją nuomonę mūsų pusėje. Visi pagaliau žino, kad Lietuva, Latvija ir Estija buvo okupuotos Ribbentropo-Molotovo pakto slapto protokolo pasekmėje. Visiems dabar tik juoką sukelia, kad kas nors iš okupantų

pataikūnų mėgina aiškinti, kad Pabaltijo valstybės laisvu noru įstojo į Sovietų Sąjungą. Tuo vakariečių žinojimu reikia vis naudotis.

2. Visi dabar žino, kad Pabaltijyje vyksta smarki rusifikacija, ypač Latvijoje ir Estijoje. Ta problema Vakarų viešajai nuomonei pasidarė aktuali, nes bendrai Sovietų Sąjungai turi daug problemų su nerusiškom tautom ir valstybėm, kurias jie metų bėgyje prisirankiojo. Dabar galima geriau paaikškinti, kad lietuvis ne rusas ir kad tarp jų yra dideli skirtumai.

3. "Taikos ir Laisvės žygio" pasekmėje išryškėjo ir pažeidimai žmonių teisės srityje. Lietuvoje vyko ir vyksta didelė kova prieš katalikus. Paskutiniu laiku mėgina tenykštė valdžia tai nušvelninti. Kaip atrodo, jiems pavyks tai įtikinti Vakarus. Toje katalikiškoje srityje mūsų iševijoje susidarė didelis aktyvumas, kuris, kaip matome, duoda vaisių. Dabar gal ir reikėtų tą aktyvumą pernesti į kitas lietuviškas sritis, kuriose Lietuvoje žmogaus teisės yra pažeidžiamos. Pvz. moksle, kultūroje, auklėjime, kur persimetama rusiškas galvojimas ir metodai.

4. Ekologinė problema darosi vis svarbesnė Lietuvoje, kuri atsirado po "Taikos ir Laisvės žygio" dienų, kai vyko katastrofa Cernobilyje. Pagal rusų taktiką, jie tokias elektrines stoties ne pačioje Rusijoje, bet tik periferijoje. Kaip Ignalinoje, Lietuvoje. Be to Lietuvoje Maskvos potvarkiu yra pristatyta sunkios chemijos gamyklų Mažeikiuose ir kitur, kurios smarkiai apteršia aplinką, naikina Lietuvos miškus ir pridaro visokių ekologinių žaizdų. Jau dabar, kaip oficialiai Lietuvoje skelbiama, yra ketvirtadalis, Lietuvoje iškasamų bulvių apteršti nitratais. To pasekmė, jeigu Lietuvoje dabar kepi kugelį, kur lietuvių, kaip mes visi žinome, labai mėgsta, tai jis išeina ne geltonai-rudas, bet juodas.

Įvertinant "Baltijos Taikos ir Laisvės žygi" galima dabar jį laikyti lūžiu mūsų iševijos lietuviškame gyvenime. Mūsų veikla įgavo prasmę

ne tikai tam mūsų, bet ir valstybėse, kuriose mes gyvename teigiama prasme. Viešojo nuomonė Vakaruose ir lietuvių Lietuvoje davė ir duoda mums daug avansų. Galima sakyti, kad mes iki šiol, kiek mūsų sąlygos leido, tą avansą išnaudojome. Mūsų pastrodimas vienos konferencijos atidarymo metu, dalyvavimas iškilmėse Romoje bei ruošiant kitus didesnius parengimus susilaukė daug simpatijų. Mūsų, o ypač Lietuvos žmonių, balsas nepaėjo tydom Vokietijos spaudoje bei televizijoje. Ir ne tik Vokietijos. Daug žmonių solidarizuoja su lietuvių ir supranta Lietuvos reikalus. Ne tik žmonės turintys dešines politines pažiūras, bet ir su kairiom ekologinėmis pažiūrom.

Dabar nereikia mum užmigti, pailsėti nuveiktame darbe, kuris vyko po "Baltijos Taikos ir Laisvės žygio". Bet kaip matyti, mes ne iš to medžio drožti, kad taip įvyktų. Tai rodo paskutinio laiko veikimas. Mums reikia toliau kovoti, kad Lietuva pagaliau atsikratytų rusų okupacinio jungo. Reikia mums būti išradiniais siekiant to tikslo.

Jungtinių Tautų Organizacijos generalinis sekretorius Perez de Cuellar šiomis dienomis pažymėjo, jog yra sunku numatyti, ar galės būti artimiausiu laiku atsiektas susitarimas dėl sovietų kariuomenės atitraukimo iš Afganistano. Jungtinių Tautų Organizacija tuo tikslu tęsia tarpininkavimo misiją. Generalinio sekretoriaus pavaduotojas Diego Cordovez Afganistano problemos sprendimo reikalu šiomis dienomis tariasi Kabule ir Islamabade, o vasario gale Zenevoje vėl bus tęsiamas netiesioginės derybos Afganistano kalusiu tarpininkaujant Jungtinių Tautų Organizacijai.

Afganų laisvės kovotojų sąjungos lyderis Younus Khalis, pakartojo, jog rezistentai atsisako tartis su Jungtinių Tautų generalinio sekretoriaus pavaduotoju, nes tokie pasitarimai reikštų netiesioginių derybų Zenevoje pripažinimą. Zenevos derybos rezistentam yra nepriimtinos, nes jose nedalyvauja laisvės kovotojų atstovai. Laisvės kovotojų lyderis pažymėjo, kad Afganistano problema tegali būti išspręsta tikai užmezgus tiesiogines derybas tarp sovietų ir laisvės kovotojų.

600 m. Krikšto Jubilėjaus Vilniuje Sv. Rapolo bažnyčioje, kuriam vadovavo Kašiadorių vyskupas Vincentas Sladkevičius. Zenklų "X" nurodytas Sv. Rapolo bažnyčios klebonas kun. Antanas Dilys.

Vasario 16-toji Europos spaudoje

Vakarų laikraščiai sausio 26 d., informuoja savo skaitytojus apie lietuvių troškimą krašte taikingai prisiminti jų nepriklausomos valstybės atkūrimo septyniadesimtąsias metines. Laikraščiai primena, kad ši sukaktis sueina vasario 16 dieną ir atkreipia dėmesį, kad prieš septyniadesimt metų atkurtą nepriklausomą Lietuvos respubliką formaliai pripažino ir Sovietų Sąjunga net paties Lenino pasirašytu dekretu. Tame dekrete buvo įsakmiai pažymėta, kad Sovietų Rusija, remdamsi jos paskelbtąja tautų teise laisvai apsispręsti pripažįsta Lietuvos valstybės savarankumą ir nepriklausomybę su visomis iš tokio pripažinimo einančiomis pasekmėmis ir gera valia visiem žmiam atsisako nuo visų Rusijos suverenumo teisių, kurių ji yra turėjusi lietuvių tautos ir jos teritorijos atžvilgiu.

Italijos katalikų dienraštis "Avvenire" šia proga taip pat informuoja, kad apie septyniadesimt lietuvių, sausio 19 dieną pasiuntė laišką sovietų kompartijos generaliniam sekretoriui Gorbačioviui, prašydami, kad sovietinė valdžia Lietuvoje netrukdytų taikingai prisiminti Vasario 16-osios, Lietuvos nepriklausomybės šventę, ir leistų padėti geles prie lietuvių brangių paminklų Vilniuje ir Kaune. Italų katalikų dienraštis pažymi, kad Vasario 16-osios šventės taikingą prisiminimą Lietuvoje trokšta praversti katalikų grupė ir Lietuvoje veikiantis komitetas Helsinkio susitarimam remti. Dienraštis "Avvenire" taip pat informuoja, kad žymioji lietuvių katalikė veikėja Nijolė Sadūnaitė, kuri už religines laisvės gynybą yra iškaltėjusi šešerius metus, šiomis dienomis atvyko į Maskvą, kur siekia susitikti su besilankančia žmogaus teisių apsaugojimu besirūpinančia tarptautine delegacija. LRTV

Lietuviai pasaulio žiniuose

Reuterio spaudos agentūra sausio 27 d. paskelbė visą puslapi apimančią informaciją apie Kapsike įvukusią taikingą demonstraciją, protestuojant prieš lietuvių jaunuoliui Petriui Gražuliui iškeltą teisminę bylą dėl to, kad jis atsisakė vykti trim mėnesiam į karinį spec-apmokymą. Reuterio agentūra, remdamsi kitaminciu šaltiniais, rašo, kad Petras Gražulis gavo naują šaukimą į kariuomenę turbūt dėl to, kad yra siekiama jam sukliudyti dalyvauti Vasario 16-tos - Lietuvos Nepriklausomybės šventės taikingo paminėjimo rengiamuosiuose darbuose. Agentūra atkreipia dėmesį, kad grupės lietuvių tą dieną bažnyčiose trokšta pasimelsti už savo Tėvynę ir padėti gėlių prie tautai brangių paminklų. Petro Gražulio teismas atidėtas iki vasario 2 dienos. Agentūra pažymi, kad milicija buvo sulaukusi keturis demonstracijos prieš Gražulio teismą dalyvius, bet juos visus tą pačią dieną paleido.

Įtakingasis Vakarų Vokietijos dienraštis "Frankfurter Allgemeine" iš savo pusės, paskelbė informaciją apie lietuvių peticiją Gorbačioviui, prašant netrukdyti Vasario 16 šventės taikingą prisiminimą. Dienraštis pažymi, kad peticija buvo milicininkų konfiskuota, bet prieš konfiskavimą ją suskubo pasirašyti apie du šimtus asmenų.

Sovietų lėktuvai virš Darvino

Rašo Alb. Pocius

Vienas prancūzų rašytojas savo knygoje apie pereitą karą rašo: "Už mūsų politikų klaidas, ateityje jauni vyrai turės sumokėti savo krauju". Labai teisingi žodžiai. Už prezidento Roosevelt klaidas pereitame kare atiduodant pusę Europos Stalinui, jauni Amerikos vyrai labai brangiai sumokėjo savo krauju Korejos ir Vietnamo kare.

Amerikos ir Australijos komunistų simpatikai, Vietnamo karo metu stovėjo prieš pusėje. Jaunimas demonstravo gatvėse šaukdami mes norime taikos. Universitetų profesoriai ir studentai rinko aukas ne savo krašto kariams padėti, bet komunistams kurie užpuolė Pietų Vietnamą. Mūsų kairieji parlamentarai atsistoję tarp raudonų vėliavų miško ir Nerono apgaulės kryžių per anti-Vietnamo demonstracijas keikė savo krašto karlius ir garbino užpuoliku lyderį Cho Chi Ming.

Karas Vietname dėka išdavystės buvo pralaimėtas, bet taikos nebuvo, nes komunistai užimtame krašte, įvedė kruviną diktatūrą su šimtais koncentracijos stovyklų ūkininkams ir buvusiems kariams. Jie griet užėmė laisvą Kambodiją ir Laos. Kambodijoje jie išvarė visus žmones iš miestų į džiungles kurti naujus kolozus ir sušaudė arba badu numarino apie 3 mil. žmonių. Vykstant masinėms žudynėms niekas nedemonstravo, nes Vietnamo ir Kambodijos raudonaji saugumą sudarė demonstrantų draugai.

Buvo padaryta didelė klaida, kad leista komunistams ir demokratijos priešams užvaldyti visą Indo-Kiniją, nes priartino demokratijos priešus prie Australijos žemyno. Ten įsigalėję komunistai perleido visas karines bazes Sovietų Rusijai, kuri iš ten dabar grąšina Tailandui, Malajams, Indonezijai, Filipinams ir mūsų Australijai.

Sausio mėn. Perthe leidžiamas politinis žurnalas "Freedom Lifeline" rašo, kad iš Sovietų bazės Cam Ranh Bay, esančios Pietų Vietname, rusų Badder klasės bombonešiai gali laisvai pasiekti Sydney miestą ir nuo jų apsiginti Australija neturi tinkamų lėktuvų.

Sitie rusų bombonešiai yra pastatyti pagal iš amerikiečių pavogtus arba "pasiskolintus" modernių B-1 lėktuvų planus, kada jų statybą prezidentas Carter savo gerų patarėjų patarimu sustabdė ir net uždraudė Senatui pritariant tolimesnį jų bandymą.

Sitą nemalonią žinią, kad rusai gali pasiekti Sydney, patvirtino ir amerikiečių laivyno admirolas Lyons. Jis sako, kad rusai Sibire lako gerai paruoštas 57 divizijas arba pusę milijono karių, pusę viso savo karinio laivyno ir trečdajį aviacijos. Jie turi stiprias bazes Vietname tik dviejų valandų skridimo greitiesiems lėktuvais iki Australijos.

Išeidamas į atsargą australų karo aviacijos maršalas David Evans sausio 25d. pareiškė, kad jo žiniomis Sovietų Rusijos lėktuvai iš Pietų Vietnamo bazių dažnai praskrenda šiaurinę Australiją ir Darviną. Sitą žinią pakar-

tojo beveik visa australų spauda ir televizijos žinių tarnybos.

Maršalas David Evans, kuris anksčiau būdamas tarnyboje to negalėjo skelbti, darbar išeidamas į atsargą sako: "Australijos aviacija neturi tinkamų lėktuvų sulaikyti rusų žvalgybinių lėktuvų skrydžius, be to radaro įspėjimas yra tik 90 sekundžių, kadangi Darvine esanti radaro stotis yra silpno pajėgumo ir negali pagauti lėktuvus, kurie skrenda aukščiau kaip 30 klm. Lėktuvus, kurie skrenda labai žemai, tepagauna tik iki 37 klm atstumo.

Visos tyrs radaro stotys Australijoje: Darvine, Queenslande, Amberley ir Williamstown, NSW dirba tik 5 dienas savaitėje nuo 9. val. ryto iki 5 val. p.p. su geros vienos valandos pertrauka pietums. Nedirba ilgaisiais savaitgaliais ir švenčių dienomis, taip, kad svetimi lėktuvai gali laisvai skraidyti. Australijos gynyba atrodo tesirūpina tik skautai, o vyriausybė gyvena socialistinių statybų iliuzijomis ir Gorbačiovo "Glasnot" pažadais.

Rusams būtina reikalinga karinių bazių arčiau Australijos, todėl ir kursto šio krašto juodukus, kad jie reikalautų teisių į didelius žemės plotus, norėdami ten sukurti savo valstybes. Dabar šiauriniame Queenslande "kažkas" sukurstė Thursday salos gyventojus atsiskirti nuo Australijos. Ju vadaį sako:

"Mes gausime paramos iš sovietų ir prancūzų". Tame salyne būtų labai gera vieta sovietų laivyno bazei, iš kur galėtų grasinti Indonezijai ir uždaryti karo metu Australijai jūros kelius į šiaurę ir Indijos vandenyną.

Mus dabartiniu metu dar apsaugo ANZUS paktas su Amerika, bet iš pakto jau pasitraukė Naujoji Zelandija, o šio krašto kairieji jau seniai reikalauja, kad Australija irgi pasitrauktų. Jie reikalauja išvaryti amerikiečius iš Pine Gap bendros su Austraija stebėjimo bazės. Melbourne net viena parlamento narė, atplaukus Amerikos laivams, spiaudė ant jureivių ir australų policininkų. Jie demonstravo šaukdami varykite jankius namo, mus apsaugos sovietų laivynas ir Raudonoji armija.

Tel Aviv. Vėl Izraelio kariai nušovė 5 palestiniečius arabus okupuotose arabų žemėse. Izraelio valstybėlėje yra 700,000 arabų, o Izraelio okupuotose arabų žemėse - Gaza srityje ir vakariniame Jordane yra 1,400,000 arabų. "The Christian Science Monitor" vasario 14 pranešimu, tie visi arabai jau pabunda ir reikalauja, kad Izraelio kariuomenė pasitrauktų iš okupuotų arabų žemių. Tas dienraštis praneša, kad nuo 1975 metų iš Sovietų Sąjungos į Ameriką emigravo 100,000 žydų ir dar 350,000 žydų iš sovietų norėtų išvykti į Ameriką.

PROF. DOVYDAICIO MIRTIES SUKAKTIS

1987 m. lapkričio 5 d. Kaune, Karmelitų Bažnyčioje, buvo iškilmingai paminėtas profesoriaus Dovydaičio 45-ųjų mirties metinių jubiliejus, apie kurį pranešė jo dalyviai. Dalyvavo daug jaunimo, vaikai deklamavo, pasakytas jautrus pamokslas.

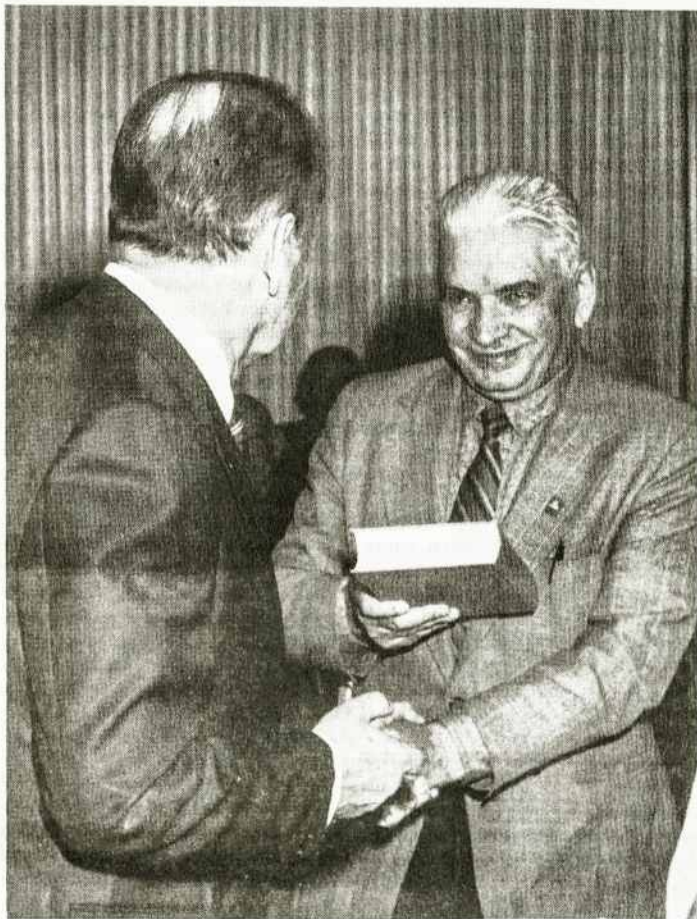
Po minėjimo privačiame ratelyje savo prisiminimais apie velionį pasidalino su juo kalbėjęs lietuvis. Jis pasakojo kaip 1941 m. labai karštą dieną, juos sugrūdo į gyvulinį vagoną. Vagonas buvo skildinai prigrūstas žmonių, kurie stovėjo ant gyvulinio mėšlo ir duso, nes nebuvo jokios ventiliacijos, nei langelio, išskyrus mažą plyšėlį, prie kurio iš eilės eidavo kvėpuoti. Dovydaičis atsisakė ten eiti, kad kiti galėtų dažniau atsikvėpti.

Sibiro taigoje, Dovydaičis buvo kaliniams stiprintojas ir ramintojas. Kai vienintelis ten kalnamas kunigas buvo iškeltas, jis paliko Dovydaičiui Eucharistiją, kurią jis nešiojo prie savo širdies ir dalindavo draugams. Sukniubęs miške, bado ir šalčio pakirstas, prašė: "Pasakykite lietuviams, kad nors mano kūnas liks Sibiro taigoje, aš savo dvasia ir širdimi būsiu su jumis; kad Lietuvą visad nešiojau širdyje ir niekad nebuvau nuo jos atsiskyres." Kaliniai vienas po kito nuo mirstančiojo širdies paėmė Sveciausią. (ELTA)

JAV ambasada nepriėmė sovietinių deputatų

Jungtinių Amerikos Valstybių ambasadorius Maskvoje Jack Matlock atsisakė priimti grupę Latvijos vadinamos "aukščiausiosios tarybos deputatų", norėjusių ambasadoriui pareikšti protestą dėl Amerikos Kongreso Atstovų Rūmų priimtos rezolucijos Latvijos nepriklausomybės šventės proga. Vadinamos "tarybinės Latvijos deputatai" palaikė šios rezolucijos priėmimą provokaciniu veiksniu ir įsikišimu į jų žodžiais tartiant - suvereninės respublikos vidaus reikalus. Vadinamieji "Latvijos deputatai", prisistatė prie amerikiečių ambasados Maskvoje ir išreiškę pageldavimą pasimatyti su ambasadorium, turėjo laukti gatvėje apie valandą laiko, kol ambasados antrasis sekretorius jiems pranešė, kad ambasadorius juos galėtų priimti tik kaip privačius asmenis, bet ne kaip Latvijos deputatus. Spaudos agentūros, pranešdamos šią informaciją, atkreipia dėmesį, kad Jungtinės Amerikos Valstybės niekad nepripažino teisėtu Latvijos ir kitų dviejų Pabaltijo kraštų - Estijos ir Lietuvos, įjungimo į Sovietų Sąjungą. Remdamiesi šiuo nusistatymu, amerikiečiai nelaiko, kad vadinamą "tarybinių Pabaltijo respublikų deputatai" atstovauja jų tautom.

LRTV

Cikagoje 1987 m. pabalgoje buvo išleista Australijoje gyvenusio ir čia skautuose dirbusio adelaidskio vytiško skautininko Vytenio Statkaus knyga "Lietuvos ginkluotos pajėgos 1918-1940 m." Tai stambus 1040 psl. veikalas. Knygos sutikimo metu, kurį suruošė Akad. skautų sąjūdis, (autorius kairėje) įtelkia veikalą leidinio bendradarbiui Br. Kvikiui. Nuotr. Jono Tamulaičio

Jaunimo Kongreso Stovykloje

ęsins iš Nr. 5)

Kiekvienas stovyklautojas turėjo pasidaryti kryžių, kaip kas išmanė. Vieni kalė, kiti rišo virvėmis, pjaustė iš medžio, rišo palmių šakas, darė iš šiaudų, buvo jų įvairaus dydžio ir grožio, papuosti ornamentais ir gėlėmis, Susirinkome visi į Vėliavų aikštę, kur išrikuotos įvairių tautų vėliavos. Stovyklos viršininkas davė ženklą vėliavą nuleist, dainuojant Lietuva brangi. Sekančias apeigas perėmė kun. Antanas. Suskirstė stovyklautojus žemėlapiu pavyzdžiu-kontinentais susodino visus aikštėje, buvo skaitomos trumpos maldos. Šitokios simbolinės apeigos buvo atliktos dar keturiose stovyklos vietose, Sugrįžus į Vėliavų aikštę ir pasiėmę kryžių procesijos tvarka su daina Lietuva brangi, pamazų žygiavome į Kryžių Kalną-Lietuvos Kryžių Kalno simbolį. Pirmi padėjome savo asmeniškus kryžius. Nakties glūdumoje aidėjo kalamų kryžių dūžiai atsimsudami į kiekvieno lietuvio širdį... sekė kraštų kryžiai su intencijomis: Argentina-Už Lietuvos jaunimą, Australija-Kad visi laimingai grįztume namo, Brazilija-Padėka už gyvybę, sveikatą, mokslą, Didž. Britanija-Tremtiniais, kaliniams, JAV-Padėka Australijos lietuviams už priėmimą, paramą, vaišingumą, Kanada-Kad dvasiniai augtume ir gyvenimu tikėtume, Kolumbija, Prancūzija-Svedija-Už pasaulio taiką, Urugvajus-Už mūsų tėvus, senelius, šeimas, Vak. Vokietija-Vienybėje su Lietuvos jaunimu ir visais, kurie Kryžių Kalne stato kryžius.

Mišių metu gražiai giedojo stovyklos choras, vadovaujant R. Mauragienei. Visi stovyklautojai priėmė sv. Komu-

Rašo Elena Dainienė

niją. Tai buvo gilaus susikaupimo apeigos ir neapsakomo grožio simbolis atkurtas Australijoje PLJS Kongreso stovykloje.

Politinė išeivijos jaunimo diena (antradienis) buvo atidaryta svečiams. Tą dieną buvo atšvęstas Jaunimo Kongresų 21-asis gimtadienis su 6 pėdų dydžio tortu, Napoleonu ir meniška beržo šaka-p. J. Serelienės specialybe, už ką sekancia dieną pietų metu 23 būrelio šeimininkėms-E. Varnienei, E. Serelienei ir E. Bernaitienei stovyklautojai išreiškė padėką ilgu plojimu.

Svečiai turėjo progos pamatyti visas stovyklos jaunimo "Prašmatnybes" paragauti gimtadienio pyrago, o aš išvarginta dienos išpūdzū su Sereliais palikome

Advokato P. Zumbakio apsilankymas

ALB Krašto Valdybos pakviestas, Amerikos lietuvių advokatas Paulius Zumbakis vasario 1-3 dienomis lankėsi Australijoje. Pagrindinis šio trumpo vizito tikslas buvo dalyvauti Canberroje 1-2 vasario vykusiam Federalinio Senato komiteto teisiniams ir konstituciniams reikalams apklausinejime apie kituose kraštuose esančios įrodomosios medžiagos vertę tariamųjų karo nusikaltėlių teismams Australijoje. Ta proga advokatas Zumbakis pateikė pranešimą Sydnejaus Lietuvių klube pabaltiečių ir kitų Rytų Europos kraštų bendruomenėms, ir užrašė tuos pasikalbėjimus lietuvių radijo valandėlėms.

P. Zumbakis yra knygos autorius "Soviet Evidence in North American Courts", gina apkaltintus karo nusikaltimais Amerikos teismuose ir aktyviai veikia amerikiečių visuomenėje, reikalaujamas, kad būtų OSI (Office of Special Investigation) įsteigto įstatymo pakeitimas. Australijos Senato komiteto apklausinejimuose P. Zumbakis pateikė įrodymus, kad sovietų pristatyta medžiaga negalima pasitikėti, remdamasis savo paties patirtimi OSI iškeltose bylose. Jis kalbėjosi ir su Australijos žurnalistais ir jo išpėjimus pateikė keli didieji dienraščiai, televizijos programos.

Sydnejaus Lietuvių klube jo pateiktą pranešimą ir vykusias diskusijas filmavo SBS televizijos reporteriai iš "Vox Populi" programos, kurie žadėjo šį pranešimą panaudoti vasario 14d. Siame

stovyklą ir besilinksminantį jaunimą. Mano darbų programa baigėsi. Apgalvoju ir susumavusi patirtus stovykloje išpūdzū ramiai atsidusau. Turime gražaus susipratusio jaunimo su geru vadu kun. A. Saulaičiu, kuris vadovavo net šešiom panašiai suruoštom stovyklom, vesdamas jaunimą tikroje krikščioniškoje ir tautinėje dvasioje, būdamas jaunas eina su gyvenimu. Šia proga noriu palinkėti jam sveikatos ir ištvermės. Tebūna man leista kongreso jaunimui duoti patarimą: Vykdykite šio suvžiavimo ir šios stovyklos programą be pertraukos jaunimo organizacijose. Kiekvienoje liet. bendruomenėje yra žmonių, kurie sugebės perduoti lietuviškus papročius, tradicijas. Nenutolkite nuo vyresniųjų, o mes su meile visur jums padėsime.

mūsų bendruomenei kritiškame laikotarpyje P. Zumbakis savo apsilankymu labai efektyviai parėmė mūsų vedamą kovą prieš sovietų kaltinamosios medžiagos priėmimą Australijos teismuose. Už tai visi turėtume būti advokatui Povilui Zumbakiui dėkingi.

J. Rubas

Mieili Broliai ir Sesės Skautų Vadovai, Skautų Teveliai ir Remėjai,

1988 sausio 19 d. perėmiau LSS Australijos Rajono Vado pareigas. Savo ir naujos Rajono Vadijos vardu dėkoju buvuslems Rajono Vadijos nariams už nuveiktą darbą, sveikinu visus vadovus ir vadoves bei skautiško jaunimo tėvelius ir rėmėjus, ir kviečiu visus į talką tolimesniai veiklai.

Mes esame susirūpinę jaunosios lietuvių kartos sparčiu nutaūtėjimu. Gi lietuviškumo išlaikymui išeivijoje pagrindu yra tėvai - šeima ir lietuviško jaunimo organizacijos. Veikliausia iš tokių organizacijų yra skautai, ruošdami jaunimą jau nuo 4 metų amžiaus tarnauti Dievui, Tėvynei ir Artimui. Skautiškoje veikloje stengiamės ugdyti tautinę savigarbą. Tėvynės meilę kuo ilgiau išlaikyti lietuvių kalbą ir lietuviškumą.

Kviečiame visus įjungti savo vaikus į skautų eiles, duodant progą jiems susidraugauti lietuviškoje aplinkoje, pramokti lietuviškų dainų, šūklių, žaidimų, praeiti lietuvišką skautų programą.

Tik ką pasibaigusio Australijoje lietuvių jaunimo kongreso šūkis buvo: "Tautos likimas-mūsų atsakomybė". Kviečiame jaunus vadovus nepamiršti šio šūkio ir įsijungti į skautišką-lietuvišką darbą, nes tautos likimas yra pačių jauniausių rankose.

Padėdami vienas kitam, daug ką galime atsiekti! Budėkimel j.v.s.fil. Vyt. Vaitkus LSS Australijos Rajono Vadas

Religiniam gyvenime

Italijos vaikų darželių federacijos tautinio kongreso dalyvių Popiežius Jonas Paulius II priėmė šeštadienį, o savo sveikinimo kalba susiteikė apie vaiko asmens orumą. Vaikas yra pilnavertis asmuo ir kaip toks jis privalo būti priimtas, mylimas, jam padedant fiziniai ir moraliniai vystytis tokiu būdu, kad pasiekęs subrendusio amžiaus būtų pilnai pajėgus užimti jam priklausančią nepamaloną vietą visuomeniniame ir bažnytniame gyvenime.

Havanos arkivyskupas Jaime Ortega ataskaitiniame pranešime sielovadinei Bažnyčios ir Valstybės Kuboje dialogas šiuo metu yra sustingęs, bet jaučiamas pagyvėjimas tikinčiųjų santykiuose su kultūros pasauliu ir socialinės komunikacijos priemonėmis, jaunų žmonių tarpe pastebimas religinis atgimimas ir įsijungia į Bažnyčios gyvenimą.

Anglijoje Keston College pasiekė žinios iš Ukrainos, kai grupė komunistų partijos pareigūnų Kalnovka miestelyje netoli Lvov sausio 6d., įsibrovė į vietos bažnyčią, kurioje varkariname pamaldom buvo surinkę apie 250 Rytų apeigų ukrainiečių katalikų. Partiečiai užpuolė tikinčiuosius, įsakė jiems tuojau išeiti iš bažnyčios, o pamaldų kunigą Piotr Zelenyuk nuo altoriaus nutempė į lauką, kai kurie buvo areštuoti.

Katalikiškoji pagalba Artimesiems Rytam organizacija paskyrė du milijonus dolerių skubiai pagalbai nuo alkio kenčiantiems Etopijos gyventojams. Apie šios stambios sumos paskyrimą Etopijos gyventojams pranešė Rytų Bažnyčių kongregacija Vatikane, kurios žinioje veikia minėtoji pagalba.

Vakarų Vokietijos vyskupų konferencijos globojama žmonių pagalbos organizacija "Misereor" drauge su Vakarų Vokietijos katalikų žinyba už pažangos ugdymą, pernai paskyrė daugiau negu tris šimtus milijonų vokiškų markių paramai okinial besivystantiems kraštams. Taip Vakarų Vokietijos katalikai labai dosniai remia Bažnyčios akciją už tautų pažangą.

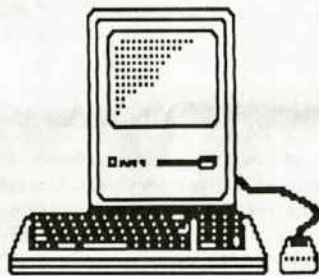
Popiežiaus pavedimu su humanitarine misija į Etopiją išvyko popiežiškos tarybos "Cor Unum" ir Teisingumo ir Taikos misijos pirmininkas kardinolas Etchegaray, kuris pasimatys su Etopijos respublikos prezidentu ir aplankys sausras labiausiai pailestas Etopijos provincijas.

Cekoslovakijoje jau 90,000 piliečių pasirašė valdžiai peticiją, kuria reikalaujama užtikrinti tikintiesiems pilną religijos laisvę. Po peticija pasirašė Prahos kardinolas Tomašek, kuris iš anksto viešai pritarė sumanymui kreiptis į valdžią laisvės klausimu ir paskatino tikinčiuosius pasirašyti po peticija, kad būtų surinkta kuo daugiausiai parašų.

Dievo meilė išveja baime, - tai tema, kuri parinkta šiemetinei maldos savaitėi už krikščionių vienybę, kuri vyko nuo sausio 18 iki 25d. Maldos savaitė už krikščionių vienybę yra kasmet atžymima nuo 1935 metų. Vatikano II Susirinkimas ypatingu būdu paragino katalikus ir visus krikščionis melsti į Dievą, kad padėtų atsiekti pilną tarpusavio vienybę. Ekumenizmo siela yra širdies atsivertimas, kad visų širdys atsivertu krikščionių broliškos vienybės dvasiai.

Lietuvos krikštas tebeaidi

Vieną iš paskutiniųjų Lietuvos "Krikšto" jubiliejaus minėjimų surengė St. Petersburg, Floridoje. Minėjimo programą sudarė iškilmingos pamaldos už Lietuvą, kuriom vadovavo vyskupas Paulius Baltakis, akademija ir koncertas. Akademijoje pagrindiniais kalbėtojais buvo evangėlikų pastorius dr. Gerulis ir poetas Kazys Bradūnas. Dr. Gerulis gvilveno religinį lietuvių tautos vystymąsi, kalbėjo apie dabartinį lietuvių dvasinį brandumą, pažymėdamas, kad sąmoninga krikščioniškoji dvasia yra ginklas kovoje prieš ateistinę agresiją. Kazys Bradūnas akcentavo tą faktą, kad visos poezijos, neišskiriant ir lietuvių, pirmąpradžiai daigai stiepiasi iš religinės kultūros podirvio. Savo pasikaitoje Bradūnas daugiausiai rėmėsi lietuvių religine poezija, ją komentuodamas. Jis pabrėžė religinės krikščioniškos poezijos didelę reikšmę ir dabartinėje Lietuvoje. Jubiliejaus minėjimo dalyviams buvo parodytas video filmas apie Lietuvos krikščionybės sukakties iškilmingą atžymėjimą Romoje

Teviškes Aida

IS MŪSŲ PARAPIJŲ

MELBOURNAS

Australijos vyskupų nustatytas gavėnios pasninkas: Pelenų dieną susilaikymas nuo mėsos ir pasninkas, o visais kitais metų penktadieniais kiekvienas pasirenka kas jam geriausiai tinka ar reikalinga: malda, savęs paneigimas-susilaikymas nuo mėsos, saldinių, ar suteikti pagalbą kitam asmeniui, sergantiems, seneliams ir panašiai.

Gavėnios rekolekcijos, Sielovados vadovo prelatu Petro Butkaus pranešimu, Melbourne jas praves kun. Povilas Martūzas kovo 11 ir 12, baigiamos rekolekcijos sekmadienį, kovo 13-tą, kuris bus jau gavėnios IV sekmadienis.

Pakrikštytas šv. Jono bažnyčioje sausio 23 d. Adomas Julius Lynikas, sūnus Antano Zigmanto ir Audrės Rožės (Bielskytės) Lynikų. Krikšto tėvai: Andrius Klimas ir Dalia Laurinaitienė.

Jungtuvės Petruskevičiaus (Petrus) Petro ir Evelyn Jones buvo šv. Jono bažnyčioje sausio 23 d. Pabroliai: Jonas Burbulevičius ir Martin Jones.

Ligoniams suteikti Sakramentai: Jonas Kaplūnas, buvęs mūsų Lietuvos namų prižiūrėtojas, pusiau paralyžuotas priglaidoje Kew. Juozas ir Jieva Sarapiniai gydomi namuose Footscray. Zofija Kymantienė sausio 6 atvežta iš Geelongo į St. Vincent ligoninę, St. Clair's palata, dirbtinai maitinama, jau atgauna kalbą.

Vytautas ir Elena Stankevičiai Lietuvos namuose vasario 6 d. su gausiais artimaisiais atšventė Vedybų 50 metų jubiliejų.

Latrobe Valley lietuviškos pamaldos vasario 20 d. šeštadienį, S.A.Sabrinskių sodyboje 12 val. Moe ant kalno miške.

Geelonge lietuviškos pamaldos šv. Jono bažnyčioje vasario 21 d. sekmadienį, 9.30 val. Visos organizacijos dalyvauja su vėliavomis.

Sv. Jono parapijos klebonas kun. Barry Robinson prašė, kad jo parapijos komitete būtų du lietuviai-vyrai ir moteris, nes per tą visą laiką parapijos komitete niekas

lietuvių neatstovavo. Kapelionui paprašius atstovais sutiko būti Juozas Keblys ir Eugenija Mackevičienė.

Katalikų Imigracijos direktorius kun. John Murphy prašė, kad katedros imigrantų komitete būtų ir vienas lietuvis atstovas, juo sutiko būti Antanina Zemaitienė.

Kazį Balkauską mirties antrose metinėse šv. Mišių auka prisiminė jo žmona Marija Balkauskienė pas mus aukotomis.

DLK Vytenio Saulių kuopos naujos valdybos sąraše turi būti Alfa Gylienė, o ne Suklienė.

Melbournas

Moterų susirinkimas

Katalikų Moterų Draugijos metinis susirinkimas šaukiamas vasario 21d. sekmadienį, 2 val. po pietų Lietuvos namuose Moterų seklyčioje. Narių dalyvavimas būtinas.

Valdyba

ALB
PAMINKLAS

Australia
1788-1988

Aukos

Po \$50 R. Lapinskas New Lambton NSW, Irena ir Algis Milašai Sydney, Vanda Zilinskienė a.a. Vlodo Biveinio atminčiai Canberra, C.O.A. Zamoiskiai Adelaide, \$20 S.C. Dubinska Adelaide. Visiems aukotojams, nuoširdus aciū. Cekius ir laiškus rašyti: Australian-Lithuanian Bicentennial Gift. Lithuanian Club LTD, PO Box 205, Bankstown NSW 2200.

B. Vingilis

Mielam ir nuo Nepriklausomos Lietuvos laikų išsivijęs keliuose artiman svaivniui

A.A. HENRIKUI VIKUI

mirus, nuoširdžiausia užuojauta dalinamės su jo žmona Antanina, jai linkėdami stiprybės pernešti skausmą ir Mirties paliktą vienatvę.

Visuomet su Tavimi, miela Antanina,
Zenonas Ilgauskas su šeima

Mielai Mamytei

A.A. ALEKSANDRAI BRATISKIENEI

Lietuvoje mirus, jos sūnų Juozą Bratišką ir jo žmoną Onutę, liūdesyje prisilėgus, giliai užjaučiame ir drauge liūdimė. Viešpatie, suteik jai Dangaus Karalystę.

"Tėviškes Aids" Lankstytojai ir administracija

A.A. CESLOVUI ZAMOISKIUI

mirus, LKVS "RAMOVE" Adelaidės Skyrius netekome vieno iš pirmųjų šio skyriaus steigėjo, ilgamečio jos pirmininko ir nuoširdaus Ramovės darbų remėjo. Adelaidės RAMOVES Skyrius liūdi ir drauge reiškia giliai užuojauta velionies žmonai Onai, sūnui Augliui ir broliui Irvui.

LKVS "RAMOVE" Adelaidės Skyrius

Perduokime istoriją muziejui

Jau anksčiau kreipėmės, prašydami istorinių daiktų muziejui, iš mūsų kelionės laivais Australijon. Eksponatai reikalingi Australijos tautiniam jūriniam muziejui, kuris statomas 2-ju bilijonų dolerių apimties Darling Harbour projekto, Sydnejuje. Tai vienintelis už Canberros ribų muziejus, kurio statybą ir išlaikymą finansuoja Federalinė valdžia. Numatyta, muziejus kaštuos 60 mil. dolerių. Muziejų remia ir kitos valstybės. Australijos 200 metų jubiliejaus proga, JAV paskyrė muziejui 7 mil. dolerių, amerikiečių skyrėms įrengimui. Naujoji Zealandija padovanojo šimtmetinę 44 metrų jachtą "Akaraną".

Daug vietos skirta emigrantams, atvykusiems laivais į Australiją, tame 120 metrų ilgio, 8400 kvadratinų metrų ploto pastate. Muziejaus tvarkytojai pasiūlė ir lietuviams pristatyti savo eksponatus. Mūsų broliai (šlaurės kaimynai) tam stipriai ruošiasi. Nelikime ir mes tik kritikalais, bet peržiūrėkime savo atsivežtus daiktus. atrinkime ir kas tinka duokime muziejui. O tinka daug kas: dienoraščiai, fotografijos, rankdarbiai, piešiniai, stovyklose ar kelionėje įsigyti suvenyrai, rūbai, rankinis ir sunkusis bagažas, žaidimai, muzikos instrumentai, knygos, žurnalai, laive išleisti spaudiniai, kelionės dokumentai, laivo bilietai, keleivio numeris ir kiti čia neišvardinti daiktai. Labai pageidautini tautiniai rūbai, skautų, sportininkų ir kitos uniformos atsivežtos į Australiją.

Kai kuriuos eksponatus muziejus sutinka nupirkti. Už didesnių daiktų persuntimą gali sumokėti. Jei kurių retesnių daiktų savininkai nenorėtų jų atiduoti, muziejaus vadovybė prašo paskolinti, kuriuos po sutarto laiko grąžinti.

Galintieji šiame reikale padėti, prašomi pranešti ir eksponatus siųsti Sydnejaus Apylinkės valdybos nariui, J. Zinkui, 84 Victor Ave. Picnic Point NSW 2213. Tel. (02) 774 2914, arba muziejaus kuratoriams: Australian National Maritime Museum, GPO Box 5131, Sydney NSW 2001. Tel. (02) 552 1633.

Melbournas

Bibliotekos pranešimas

Gauta Saltinių biblioteka: B. Rutkauskienės "Mūsų valgai", Vilnius 71. "Lietuvių Vasario 16 gimnazijos metraštis 1986/87, Vik. A. Rinkūno "Kregždutė" III d., Tėvynės pažinimas: Lietuvos geografijos, istorijos ir gamtos pažinimo pradmenys pagal naująją JAV ir Kanados lietuviščių mokyklų programą, Boston 55 D. Lipčiūtės-Augienės "Močiūtės pasakos", išleistos JAV Svetimio tarybos 85/S. Lipčiaus dovana. Gauta Melbourne liet. bibliotekai daug įvairaus turinio vertingų knygų, perduotų J. Petkevičienės ir St. Stropaus. Aukos: B. Juodeškienė ir S. Tamašauskas po \$10 T. Seliokienė \$5. Nuoširdus aciū!

J. Mikštas Bibliotekos vedėjas

Muziejus eksponatus norėtų gauti iki vasario mėn. pabaigos.

ALB Sydnejaus Apylinkės Valdyba

LSS Australijos Rajonas

Naujasis Rajono Vadas jūrų vyr. skautininkas, filisteris, inž. Vitalis Vytautas Vaitkus pirmąjį Rajono Vadjos posėdį suaukė Parapijos namuose vasario 9 d. vakare. Salia pagrindinių 5 narių, Rajono Tiekimo sk. vedėju paskyrė fil. Joną Vizbarą, Rajono Išdininą-ps. Algį Simkų, Rajono LSB vadovų paruošimo sk. vedėją-s.d.r. Rimantą Sarkį, Rajono LS Sesių vadovų paruošimo sk. vedėją-ps. Rasą Statkuvienę, Rajono Spaudos-Informacijos-Archyvo vedėją-v.s. Bronių Zalį, Australijos lietuvių skautų fondo pirmininką-v.s.fil. Bajį Barkų.

Naujasis Rajono Vadas kviečia visus Rajono vienetų vadovus gyval bendradarbiauti su Rajono vadovybe, kad visi sugebėtume geriau atlikti savo pareigas ir kuo ilgiau išlaikyti mūsų jaunimą lietuviškoje dvasioje. Diskutuotas skautiškos veiklos suaktyvinimas. Skautai ir skautės yra jaunimo organizacija, tad tautininkai turėtų būti iki 35 metų amžiaus. Pasitraukiant kuriam iš jų, naujus tautininkus turėtų padėti surasti skautininkų ramovės ar skautų židiniai.

Australijos Rajono vienetų vadovai: "Aušros" Tunto Sydnejuje koordinatore ps.fil. Elena Erzikov-Kiverytė. Skautų Židinio Tėvūnas - s. Algirdas Dudaitis, ASS Sydnejaus sk. pirm. - ps.fil. Eglė Garrick-Zilytė. "Baltijos" Tunto Canberroje Tuntininkas s.v. Rimas Kabaila. "Džiugo" Tunto Melbourne Tuntininkas ps. Algirdas Simkus. Melbourne Skautininkų Ramovės pirm. yra v.s. Jonė Zitkevičienė. ASS Melbourne sk. pirm. fil. Virginija Bruozytė. "Satrijos" Tunto Geelonge Tuntininkas yra s. Vytautas Mačiulis. Geelongo Skautų Židinys - v.s. Algirdas Karpavičius. "Vilniaus" Tunto Adelaidėje Tuntininkė vyr. skautė, sl. Danutė Baltutytė. "Vilniaus" Tunto sekret. - ps. Elena Bulienė. ASS Adelaidės sk. pirm. yra s.fil.dr. Janina Mazelienė. Adelaidės Skautininkų Ramovės pirm. - s. Albinas Pocius.

Rajono reikalai buvo toliau diskutuojami prie kavutės. Naujasis Rajono Vadas pasižymi ypatingai aiškiu, kondensuotu minčių formulavimu, iškilus skautiškoje veikloje

PD

Adelaidės Teatras "Vaidila" Melbourne.

Vasario mėn. 28d. sekmadienį 2.30 val. po pietų Lietuvos Namuose įvyksta Adelaidės Lietuvos Teatro VAIDILA spektaklis - Anatolijaus Kairio -3-jų veiksmų komedija.

PASKUTINĖ VALIA

Visi Melbourne ir apylinkių lietuviai maloniai kviečiami apsilankyti ir pamatyti šį įdomų veikalą.

Įėjimas \$8. Vaikams iki 12 metų-veitui.

Melb. Liet. Karių Veteranų S-ga. Ramovė

Sportas

38-oji Australijos Sporto šventė

Atstovų Suvažiavimas

Sporto šventės metu įvyko sporto klubų atstovų susirinkimas, kuriam pirmininkavo ALFAS pirmininkas J. Jonavičius ir sekretoriavo G. Kaladienė. Sporto klubus atstovavo: Geelongo "Vytį" St. Sutas, K. Starinskas, G. Kaladienė, Adelaidės "Vytį" P. Andrijaitis, E. Taparauškas, Sydnejaus "Kovą" D. Atkinson, L. Belkienė ir A. Laukaitis, Melbourne "Varpą" B. Adomavičienė, V. Adomavičius ir Z. Sadauskienė, Brisbanės "Baltiją" A. Reutas ir A. Milvydas, Hobarto "Perkūną" R. Vaičiulevičiūtė, Canberros "Vilką" K. Kemežys, Perthą V. Klimaitis (raštiškai) ir ALF J. Jonavičius.

Savo sveikinimo žodyje pirmininkas J. Jonavičius pasveikino visus atvykusius, džiaugdamasis sutikęs senus pažįstamus ir susipažinęs su naujais. Buvo perskaitytas pereinantis šventės protokolas, vėliau visų atstovų priimtas, prašant Brisbanės klubo vadovus, kad prie jų dabartinio "Baltia" vardo, būtų pridėta "j" raidė, tada pavadinimas būtų pilnai lietuviškas. Išdėtininko pranešimas, nurodant, kad dalis pinigų yra dabar perkelta į Pas. Liet. Sporto žaidynių kasą, buvo priimtas. Paskirų klubų veiklos pranešimuose, paaiškėjo, kad beveik visi klubai stovi gana gerai, per daug didelių finansinių trūkumų juose nėra, nors išlaidų, nuomuojuojant sales, įtaisant uniformas ir kt. yra nemažai. Aktyvių

Bus nauja Afganistano vyriausybė

Afganistano opozicijos septynių demokratinių grupių sąjunga paskelbė, kad artimiausiu metu iš visų šių grupių bus sudaryta opozicinė Afganistano vyriausybė, kuri bus pasirengusi perimti krašto valdymą iš sovietų palaikomos dabartinės Kabulo valdžios pirmiau negu sovietai atitrauks savo karinius dalinius iš okupuoto krašto. Komunikate, kuris sekmadienio vakare buvo paskelbtas Pakistano sostinėje Islambade, yra sakoma, kad tokia nauja vyriausybė galės apimti tiek pabėgėlių, tiek krašte likusių musulmonų atstovus.

Laisvės kovotojai griežtai atmeta koalicinę vyriausybę, į kurią įeity ir komunistai. Kremlius yra paskelbęs savo nutarimą atitraukti raudonąją armiją iš Afganistano iki šių metų pabaigos. Tuo tarpu į Kabulą atvyko Jungtinių Tautų Organizacijos pasiuntinys Diego Cordovez, kuriam teks diplomatinis uždavinys tarpininkauti tarp afganų ir sovietų atstovų.

Gdanske ir Varšuvoje sekmadienį įvyko demonstracijos, kuriomis gyventojai išreiškė protestą prieš valdžios nutarimą pakelti kainas nuo 40 iki 200 procentų. Gdanske protesto demonstracijose dalyvavo 3000 žmonių. Varšuvoje milicija demonstrantus išblaskė guminių lazdomis. Nepriklausomoji profesinė sąjunga "Solidarumas" išreiškė reikalavimą, kad kainų pakėlimas būtų sustabdytas.

Antanas Laukaitis

narių skaičius didesniuose klubuose sukasi apie 50-60, apie tiek pat turint ir narių rėmėjų. Lietuvių kalba yra naudojama maždaug pusiau kaip ir anglų, nes jaunimas, kaip ir kitose organizacijose, yra išauklėtas daugiausiai angliškai. Stipriausias lietuvių kalbos naudojimas yra Melbourne "Varpo" klubo. Didžiausia visų klubų problema tai yra savų trenerių trūkumas, nes, labai gaila, bet buvę sportininkai, pabaigę savo aktyvų sportinį gyvenimą, tik retais atžvilgiais išjungia į trenerių pareigas, savo žinias perduodant mūsų praeigūnui. Klubų pagrindinis uždavinys yra ateityje kuo daugiau į savo klubus įtraukti jaunimo.

Kituose suvažiavimo reikaluose buvo paliktas ir toliau tas pats klubų metinis 30 dol. mokestis, "Neringos" žiemos sporto klubas priimtas atgal į Australijos Liet. Fiz. Auklėjimo ir Sporto S-gą, duodant jiems balsavimo teisę, jeigu jie dalyvaus visuose suvažiavimuose. Dėl būsimos Pas. Liet. Sporto Šventės

III Pasaulio Lietuvių Sporto Žaidynės

III Pasaulio Lietuvių Sporto Žaidynių Organizacinis Komitetas, 27 Rickaby St., Croydon Park, SA, 5008, Tel. (08) 46 4775, praneša:

Mūsų turimomis vėlyviausiomis žiniomis į III Pasaulio Lietuvių Sporto Žaidynes iš S. Amerikos numato atvykti apie 200 sportininkų ir 100 turistų. Atvykstančiųjų užjūrio sportininkų apgyvendinimas yra vienas iš didžiausių Org. K-to rūpesčių. Apygyvendinimo reikalą mes galėsime išspręsti tik su Adelaidės lietuvių bendruomenės pagalba. Būsime labai dėkingi, jei tie, kurie galėsite priimti Kanados ir JAV sportininkus jau dabar pranešumėte Org. Komitetui telefonu 46 4775. Būsime ypatingai dėkingi tiems, kurie priims bent po porą jaunuolių.

Svenčiant Lietuvos Tautinės Olimpiados 50 m. sukaktį, buvęs jos dalyvis, vandensvydžio varžybų sidabro medalio laimėtojas, adelaidskis Viktoras Ratkevičius padovanojo Org. Komitetui telefonu 46 4775. Būsime ypatingai dėkingi tiems, kurie priims bent po porą jaunuolių.

Svenčiant Lietuvos Tautinės Olimpiados 50 m. sukaktį, buvęs jos dalyvis, vandensvydžio varžybų sidabro medalio laimėtojas, adelaidskis Viktoras Ratkevičius padovanojo Org. Komitetui telefonu 46 4775. Būsime ypatingai dėkingi tiems, kurie priims bent po porą jaunuolių.

Svenčiant Lietuvos Tautinės Olimpiados 50 m. sukaktį, buvęs jos dalyvis, vandensvydžio varžybų sidabro medalio laimėtojas, adelaidskis Viktoras Ratkevičius padovanojo Org. Komitetui telefonu 46 4775. Būsime ypatingai dėkingi tiems, kurie priims bent po porą jaunuolių.

ankščiau numatytas birželio mėn. atstovų suvažiavimas Melbourne yra atšaukiamas, padarant tik nuveiktų darbų raštišką pranešimą. Tuo laiku per ilgą savaitgalį numatoma Melbourne susirinkti mūsų krepšinio, gal ir tinklinio rinktinėmis, kurios, o ne paskirti klubai, atstovaus Australijos lietuvių, Pas. Sporto Šventėje Adelaidėje. Jauniai šiose žaidynėse bus laikomi iki 21-rių metų amžiaus.

Suvažiavimų metu yra išrenkamas vienas naujas ALFAS Garbės narys. Šių metų kandidatais buvo pristatyta: Adelaidės - S. Visockis, Geelongo - K. Starinskas, Melbourne - B. Adomavičienė ir Hobarto - P. Stanwix. Balsų dauguma tapo išrinktas Geelongo K. Starinskas. Jis yra labai gerai žinomas ne tik Geelonge, bet ir visoje Australijoje, kaip buvęs pats ilgus metus aktyvus ir iškilus sportininkas, dabar jau eilę metų dirbdamas ir vadovaudamas Geelongo "Vycio" klubui, kartu įtraukdamas į Sportinę veiklą ir visą savo šeimą. Tai tikras vertas sportininkas šio garbės ženklo, už ką visų sportininkų jis buvo nuoširdžiai pasveikintas.

Komiteto ruošiamų funkcijų metu ir kitomis progomis. Būkite malonūs įteikti savo auką prie aukų rinkimo staliuko sėdinciam komiteto nariui. J. Jonavičius

Jordano karalius pas

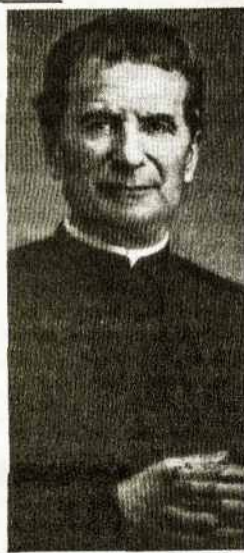
Sventąjį Tėvą

Popiežius Jonas Paulius II vasario 1 d. audiencijoje priėmė Jordano karalių Husseiną, lydimą septyniu asmenų. Kalbėdamas apie šį Jordano karalių apsilankymą pas Sv. Tėvą Vatikano spaudos salės direktorius Dr. Navarro-Valls priminė, kad tai jau trečias karalius Hussein vizitas pas dabartinį popiežių. Jau lapkričio mėnesį arabų valstybių Lygos viršūnių konferencijos dalyviai pavedė Jordano karaliui sustiprinti ryšius su Sventuoju Sostu, ypač turint prieš akis Jeruzalės miesto padėtį ir dialogą krikščionių su musulmonais. Vatikano spaudos salės direktorius pareiškė, kad Sv. Sostas visada pabrėžia sakralinį šio miesto pabūdį, laikydamas jį dvasiniu trijų monoteistinių religijų pavidėjimu. Be to yra žinomas Sv. Sosto santūrumas, rezervuotumas dabartinės miesto padėties atžvilgiu. Karaliaus Hussein didelis susirūpinimas padėtimi Jordano ir Gazos teritorijoje Sv. Sostui yra labai artima. Pastarieji dramatiškai įvykiai patvirtina, kad reikia skubiai išspręsti Palestinos problemą, patenkinant vienos ir kitos pusės teisėtus reikalavimus.

Sv. Sostas Palestinos problemą laiko tarptautinio teisingumo klausimu. Palestinos problema yra nemažiau svarbi už Izraelio ir kitų šios srities valstybių saugumą. Sventajam Tėvui - baigė savo pareikimą Vatikano spaudos salės direktorius - lygiai rūpi sunkios Vidurinių Rytų problemos, kaip Libano nepriklausomybė, suverenumas bei neliečiamumas ir antihumaniskas, viską naikinti karas Irane ir Irake. LRT

Sv. Jonas Bosco

Saleziečiai šiemet mini 100 metų nuo savo steigėjo kunigo šv. Jono Bosco mirties. Tai žymusis Italas pedagogas praktikas, jaunimo auklėtojas. Per savo rankas jis perleido ligi 15,000 berniukų, atnaujindamas jų gyvenimą, nurodydamas jiems kelią į šviesą. Jo darbuotė išaugo į plačią išgarsėjusią kongregaciją visame pasaulyje, kurios pagrindinis tikslas vargšų jaunimo auklėjimas. Didelio dėmesio kreipia į spaudą. Visame pasaulyje turi 125 spaustuves ar ofseto spaudos mokyklas, specializuotas leidyklas. Saleziečių žinios buvo pasiekusios Lietuvoje 20,000 tiražo. Nemaža lietuvių saleziečių ir šlandienų dirba misijose, kaip ir "Tėviškes Aūdų" skaltytojas kun. Albinas Margevičius - Arubino, Japonijoje dabar atšventęs savo amžių 75 metų sukaktį.

REMK AUSTRALIJOS LIETUVIŲ FONDA

nes jo tikslas yra:- Skatinti remti ir puoselėti lietuvių tautinę kultūrą, mokslą, švietimą, meną ir kitas lietuvių apraiškas AUSTRALIJOS. Fondą stiprinsime ir jį ugdydysime, jei įvairiomis progomis jam aukosime, stosime jo nariais ir nepamiršime jo surašydami testamentus. Testamentuose reikia įrašyti tiksliai angliškąjį Fondo pavadinimą ir adresą:

AUSTRALIAN LITHUANIAN FOUNDATION INC.
50 Errol Street, North Melbourne. Victoria.
Visa korespondenciją ir aukas prašome siųsti adresu:
P.O. Box 11, North Melbourne. Vic. 3051.

A.L. Fondo Valdyba.